

GLASILO SLOVENSKEGA ČEBELARSKEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI.

LETO XXII.

V LJUBLJANI, 15. JUNIJA 1919.

ŠTEV. 6.

Kaj bo!

M. Humek.

Ravnokar minula spomlad nam bo ostala v spominu še dolgo. Naše opazovalne postaje sicer še niso delovale, toda kljub temu so vso spomlad prihajali glasovi o neznosni čebelarški mizeriji od vseh strani Slovenije.

Po razmeroma slabem čebelarstem letu 1918 je nastopila izredno mila zima, ki nikakor ni bila ugodna čebelam. Skromne zaloge so se krčile veliko prehitro, in ko se je ob ugodnem vremenu koncem svečana in v sušcu jelo razvijati čebelno življenje, je že pričelo primanjkovati tuintam živeža. Že takrat, ko bi moralo biti v panjih še dve tretjini zimske zaloge, je izdihnil marsikak slabič. Lepih svečanovih in suščevih dni je bilo žalibog kmalu konec. Nastopilo je deževno vreme, ki je trajalo do Velike noči. V tej dobi ni bilo prav nobene bire in glad je pritiskal huje in huje, smrt je imela vsak dan bogatejšo žetev. Najušodnejša pa je bila doba od Velike noči do proti koncu velikega travna. Po Veliki noči se je vreme oörnilo in dobili smo nazimek s hudo vsakdanjo slano (izpočetka 5—6° C pod ničlo), ki se je ponavljala prvi teden vsak dan, potem pa v presledkih in posameznih krajih noter do konca velikega travna. Mraz je vzel vso najboljšo spomladno pašo na češnji in drugem sadnem drevju. Zamoril je pa po gorkejših krajih tudi akacij, tako da je bila tudi ta paša že vna-

prej popolnoma uničena. V tej dobi je poginilo največ plemenjakov. Ako bi ne bilo sladkorja, bi bil marsikdo ob vso žival. Kar se je pa rešilo, se tekom dveh mesecev ni ganilo nikamor, ali pa je celo nazadovalo. Od Velike noči skoro do konca velikega travna je brila vsak dan ledeno mrzla burja in čebele so padale kar v trumah. Ob času, ko bi bile imele rojiti, se je videlo skozi panje. Letos se je zopet enkrat prav očitno pokazalo, kaj pomeni zavetna lega. Čebelnjaki v zatišjih so se razmeroma dobro ohranili. Na izbrisih je bilo pa koncem velikega travna manj muh v panjih nego koncem sušca, dasi so bili z vsem preskrbljeni in zelo toplo odeti.

Šele zadnji teden velkega travna se je vreme nekoliko izboljšalo in čebele so nekaj brale na divjem kostanju in travnikih. Sedaj so se začele šele zalegati in množiti, ker je vsakdanja izguba vendarle manjša nego priredek. Rojev doslej še ni bilo veliko, kar bo pa poslej, bo pa pozno. Tako stoje stvari sedaj 8. roznika, ko to pišem.

Vsled opisane skrajno neugodne spomladi in vsled raznih drugih nerednosti, ki so posledica sedanjih časov, je prišlo naše čebelarstvo v tako kritičen položaj, da takega še ni bilo. Le vzemimo, da se nam spakedra še jesen, kar je kaj lahko mogoče. Kaj pa potem? Polom v najhujši obliki je skoro neizogiben. Doslej smo se

vedno zanašali na sladkor. Sedaj kaže, da nam bo odrekla še ta zadnja rešilna bilka. Kakor stvari sedaj stoje, se bo sladkor na jesen morebiti dobil — ampak morebiti in po kakšni ceni! Če se kaj posebnega ne zgodi, bo po 14—15 K kilogram. Takih cen pa ne bo zmožel vsak čebelar. Dobremu plemenjaku, ki je nabral v jeseni nekaj malega, moramo dati najmanj še 5 kg sladkorja ali pa še več, če hočemo, da bo čakal prihodnjo spomlad. To bo zneslo za en panj po malem računano 70, 80 do 100 K.

Iz teh podatkov si vsakdo lahko izračuni, kako globoko bo treba poseči v žep, ako bo hotel nakrmiti s sladkorjem 10, 20, 50 panjev. Kaj bi pa bilo, ko bi sladkorja sploh ne dobili, si takisto lahko vsakdo predstavlja. Iz vsega tega si lahko naslikamo, kakšne posledice bi imela slaba jesen za naše čebelarstvo.

Marsikdo mi bo morebiti očital, da vidim vse prečrno. Meni se pa zdi, da je za vsakogar bolje, da v teh razmerah računa z najneugodnejšim slučajem in po tem uravnava zlasti svoje čebelarstvo, nego da bi glavo tiščal v pesek in nazadnje doživel popolno polomijo. V našem slučaju črnogledost ali recimo previdnost ne more prav nič škodovati, brezbriznost in lahkomiselnost bi utegnila biti pa jako nevarna. Zato se mi zdi kaj potrebno opozoriti čebelarje na pretečo nevarnost in na nekatere odredbe, da se kolikor mogoče vnaprej zavarujemo pred morebitno ogromno škodo, ali da jo skušamo vsaj omiliti in zmanjšati.

Predvsem kaže rojenje kolikor mogoče zabraniti, da se moči ne bodo preveč cepile. Naše glavno načelo za to prehodno dobo mora biti: malo, pa kolikor le mogoče močnih plemenjakov. Če pa že pustimo rojiti, naj ima to svoje meje. Več nego dva roja nikakor ne kaže jemati, da izrojenc preveč ne opeša. Roje je treba združevati, zlasti družce. Naj bo že jesen dobra ali slaba, v vsakem slučaju bo prav, ako bomo imeli manj, pa močnih panjev, ki bodo

v najslabših razmerah morebiti vendarle nekaj nabrali. Slabiči so že sicer vedno v največjo škodo čebelarju, ker mu jemljejo prostor, povzročajo delo in skrbi in odjedajo med ali sladkor. V sedanjem kritičnem času je pa naravnost bedasto ukvarjati se s takimi panji.

Ni izključeno, da se bo tu ali tam pridelalo nekaj poletnega medu. Kdor bo tako srečen, naj ga nikar ne prodaja, če bo še tako drag. Preden nimam čebel preskrbljenih za zimo, ne bom prodajal medu, zlasti pa ne v sedanjih časih, ko ne vem, če bom dobil nadomestek, in je taisti skoro tako drag kakor med, pa neprimerno manj vreden. Kdor med prodaja, čebele pusti pa stradati in giniti od gladu, ni čebelar, ampak — ropar.

Usoda našega letošnjega čebelarstva bo največ zavisna od jesenske paše. Zato moramo že sedaj napeti vse sile, da jo bomo popolnoma izkoristili. Pospešujmo z vsemi sredstvi razvoj in moč posameznih plemenjakov! Podpirajmo zaleganje zlasti malega srpana, ko je v naravi za čebele največja suša. Sploh delajmo na to, da bomo imeli velikega srpana vse panji kolikor mogoče živalne in na vse strani pripravljene za izkoriščanje paše. Združujte pred pašo, ne potem! En močan panj nanese več nego trije slabiči. Brez vsakega dvoma bo premagal pretečo nevarnost najbolje tisti, ki bo imel pred jesensko pašo, čeprav malo, pa močnih panjev, in najslabše tisti, ki bo med letom močno razmnoževal in gojil vsako betvico zase. To velja za vsak panj, bodisi kranjč ali pa s premakljivim delom.

Pa še nekaj! Kdor ve iz izkušnje, da doma čebele nikdar ne nabere kaj prida, naj se že sedaj ogleda za kako primerno boljše pasišče in naj vse potrebno ukrene, da bo lahko o pravem času svoje čebele prepeljal v jesensko pašo.

Toliko za sedaj! V dveh mesecih bomo videli, kako se bodo stvari razvile. Takrat bomo govorili dalje. Zanašajmo se samo nase in delujmo odločno v tem smislu!

O prevešanju.

J. Okorn.

V 4. številki tekočega letnika »Slov. Čebelarja« je priobčil g. A. P. članek, kjer opisuje svoje slabe izkušnje s prevešanjem in dober uspeh, ki ga je baje dosegel s tem, da je panjem, ki so bili za prevešanje sposobni, kar naložil praznega satja v medišče, ne da bi se bil vališča kaj dotaknil. Ker je med čebelarji veliko začetnikov, ki nimajo izkušnje s prevešanjem, je potrebno, da se stvar pojasni in da se tako izognemo vsakršnemu nesporazumljenju.

V splošnem moramo najprej poudarjati, da je A. Ž. panj prirejen na m e n o m a za prevešanje. Zato pa ima v medišču prav tisto mero kakor v plodišču. V tem se bistveno razlikuje od drugih, zlasti ameriških sistemov, ki imajo v medišču za polovico nižje okvirje nego v plodišču. V takih panjih se sploh ne da prevešati in tudi ni potrebno, ker so namenjeni za boljše razmere, nego so pri nas, in za čebelno pasmo, ki ne roji rada. Tam se lahko dela tudi brez rešetke, ker matica itak ne sili v nizko medišče. Mi hočemo pa ravno s prevešanjem čebelo prisiliti, da izrabi vso svojo silo za nabiranje medu in da ne roji.

Čebelarim od leta 1911. v A. Ž. panjih. Vsa ta leta prevešam in bom pri tem tudi ostal, kajti prepričan sem se, da v naših pašnih razmerah in pri naši kranjici drugače skoro ni mogoče uspešno čebelariti na med. Vsled tega smatram prevešanje neogibno potrebno, in sicer iz sledečih razlogov:

1. S prevešanjem preprečimo rojenje. Moč plemenjakov ostane skupaj in se izkoristi za nabiranje medu. Naša čebela je močno rojiva. Ko plemenjak vališče zasede do zadnjega kotička, tedaj bo večinoma začel misliti na rojenje, če ga ne prevesimo. Ako takemu plemenjaku samo odpremo pot v medišče, ki je polno praznega satja, ne smemo misliti, da bo kar planil navzgor. Če

ni prav izvrstne paše, se nekaj časa niti zmenil ne bo za medišče. Kvečjemu bodo čebele satje očistile, potem pa delale po svoje — za roj. Vse drugače je, ako ga prevesim. S tem ga prisilim, da zasede medišče, ker čebele zalege, ki jo prevesimo, nikdar ne popuste. V plodišču jih pa veže matica, ker ne more navzgor. Do sedaj sem bil v tem oziru s prevešanjem vedno zadovoljen. Od 50 prevešenih plemenjakov sta mi rojila kvečjemu na leto po dva, torej 4 %, pa še to po končani kostonjevi paši, ko sem že prvič odvzel med.

2. S prevešanjem na najpreprostejši način omejimo za nekaj časa zalego. Matica prvi teden po prevešanju ne leže veliko, ako tudi napolnimo vališče s samim izdelanim satjem. In to je važno, ker ob glavni paši hiti potem vse bolj za medom, ker se delo v panju skrči vsled omejene zalege. Sčasoma, v dveh, treh tednih, ko iz medišča vedno bolj izginja zalega in se kopiči v njem med in ko pojenja glavna paša, se zalega v plodišču zopet množi od dne do dne. Panj se razvije v nekaj tednih v orjaka, ki lahko zopet izvrstno izrabi jesensko pašo. Kaj pa je v tem oziru s panji, ki smo jim dali v vališče prazno satje? Navadno ostane satje prazno. Čebele goje obilo zalege in roje, deloma pa lenuharijo, zlasti če je paša bolj skromna, kakor je žalibog pri nas največkrat.

3. S prevešanjem prisilimo čebele, da delajo satje. Vsak začetnik z A. Ž. panji si mora »pridelati« najprej potrebno satje. To doseže pa le z roji ali s prevešanjem. Pa tudi pozneje, ko imamo za svoj obrat že dovolj satja, je dobro, da damo vsakemu prevešencu v vališče po eno ali dve satnici. S tem le pospešujemo marljivost in zadostimo njihovu naravnemu nagonu. To je tudi sicer potrebno, ker moramo vsako leto zavreči nekaj satov, ki so nerabljivi, bodisi vsled

starosti ali kake druge napake. Pa poskusite naložiti v medišče satnice brez prevešanja. Ob naši preskromni paši bodo ostale navadno nedotaknjene skozi celo leto. Le ob izredno dobri paši, n. pr. v hoji ali tu in tam v ajdi, bi utegnile izdelati nekaj satnic. Toda to so izjeme, ki ni da bi računili z njimi.

Prevešanje bi utegnilo škodovati prav zgodaj spomladi, n. pr. v vresju. V takem slučaju bi zadostovalo, ako dene-mo prav močnim plemenjakom v medišče prazno satje, da imajo čebele prostor za odlaganje medu, ako bi se namerila res taka paša, da bi zanj ne bilo prostora v vališču. Nepotrebno je prevešanje povsod tam, kjer je paša tako izdatna, da čebele ne utegnejo misliti na rojenje in po večkrat napolnijo medišča brez vsakega nasilnega poseganja v njihovo »srce«. Tako pašo imajo n. pr. v Ameriki. Zato se jim ni treba ukvarjati s prevešanjem.

Nemogoče je prevešati tedaj, ako nimamo matične rešetke. V tem slučaju bi namreč nikakor ne kazalo predstavljati satja z zalego iz plodišča v medišče. Čebele bi sicer prisilili, da bi zasedle medišče, a obenem bi tudi matico spravili gor. Na ta način bi ne dosegli ničesar.

Praviloma bi morali prevešati nekako en do dva tedna pred glavno pašo. Ker pa so pašne razmere po raznih krajih in po letnikih zelo različne, se tudi čas za prevešanje ne da določiti za vse kraje in slučaje enako. Odločilna v tem oziru je, razen splošnih pašnih razmer, posebno prva spomladna doba, od katere je zavisen razvoj plemenjakov.

V rednih razmerah prevešam v Ljubljani koncem malega in začetkom velikega travna. Tudi letos sem prevesil do 22. minulega meseca 51 A. Ž., dasi je bilo skoro do 20. vreme zelo neugodno.

Nikdar nisem opazil, da bi prevešene čebele izmetavale zalego, ali da bi bila zalega odmrla. Posebno letos, ko smo imeli neprestano burjo, sem pazil na to, pa niti v enem slučaju nisem mogel dognati škode. Kjer bi se kaj takega opazilo, je edino vzrok slabo oskrbovanje, bodisi glede hrane ali odeje, ne pa da bi primanjkovalo čebel za kritje zalege.

Pri prevešanju pustim matico v vališču na takem satu, ki ima popolnoma godno zalego, in sicer zaradi tega, da naenkrat ne preneha zalegati. Vsled tega tudi ne sili tako navzgor v medišče. Izletalnica v medišču ostane do glavne paše zaprta. Odpremo jo le ob lepih, solčnih popoldnevih, da odlete trojt iz medišča. Ako bi izletalnico takoj odprli, se lahko zgodi, da čebele v medišču izgube zvezo z matico in nastavijo matičnjake.

Ako prevešamo v razmerah, kakor so letos, tedaj moramo čebele dobro oskrbeti z medom. Pri meni dobi vsak prevešeneec meden sat s pol do enega kilograma vsebine. Medeno satje si v to svrho shranimo v jeseni. Pri tako oskrbljenih panjih se nam pač ni treba bati kakih zlih posledic, če tudi nastopi deževje.

Končno bi še pripomnil, da nikakor ne trdim, da bi se ta način prevešanja ne dal še kako izboljšati. Treba je le mnogoletnega, neumornega, smotrenega dela v raznih krajih in različnih pašnih razmerah. Vsekakor bi bilo zanimivo dognati, kako bi se prevešanje obneslo, ko bi pustili v vališču namesto samo enega sata z zalego, po dva ali tri.

Marsikdo ob sedanjih prometnih težkočah ne more dobiti rešetke in bo moral vsaj nekaj časa čebelariti brez nje. Zato bi bilo zanimivo poskusiti, kaj bi se doseglo v A. Ž. panjih brez prevešanja, pa tudi brez rešetke.

Čebelarska pisma.

IV.

Dragi Peter!

Prav smiliš se mi, ker si zastonj pričakoval pisem od strica Matica. Izprašuješ, kaj se je vendar moglo zgoditi, da ne dobiš na svoja vprašanja nobenega odgovora. Veš, stric Matic je že dalje časa bolan. Desna roka ga boli že več mesecev in strašno težko piše. Pa je mene naprosil, naj nadaljujem mesto njega. Ker sva močno prijatelja, in imam tudi tebe zelo rad, sem mu obljubil, dasi vem, da mu moje pisanje ne bi bilo všeč, ko bi ga bral. Vsakdo pač ne zna tako lepo pisati kakor stric Matic. Sicer mi pa ni nič mari, da bom le tebi ustregel.

Praviš, da bi tako rad vedel, kako se vpeljuje žica v satnike in kako se pritrdijo potem vanje satnice. To ni prav nič težko, ako imaš le vse potrebno orodje, pa dotične predmete, in sicer predvsem satnice, žico, majhne žebličke in malo voska, in pa če nisi prav preveč neroden.

Kakor sem posnel iz tvojega zadnjega pisma, imaš ti že vse pripravljeno, torej gremo lahko kar na delo. Najprej boš vpeljal žico v satnike. Navadno jo vpeljujemo navpično, in sicer zadostujejo štiri žice v vsakem satniku. Stric Matic sicer trdi, da se lepše dela in da je satje bolj močno, ako napeljemo žico v vodoravni smeri, torej od kraka do kraka, namesto od zgornje letve do spodnje. Naj bo to kakor hoče, jaz jo vpeljujem vedno navpično, pa imam prav lepo in zelo trdno satje.

Najprvo zvrtaš v vsako letvo po štiri luknjice. Končni dve naj bosta kaka 2 do 3 cm od kraja, srednji pa vmes v prilično enakih razdaljah po 11 do 12 cm vsaksebi. To moraš zadeti kar na oči, ne da bi kaj meril, ker prav nič ne pomeni, ako razdalje niso popolnoma enake. Pač pa je važno, da zvrtaš luknjice natančno v sredi letvične širine, ker le tako boš dosegel, da bo prišla satnica ravno v sredo satnika. Z navadnim ravnim šilom se prav

lahko in hitro dela, zlasti če ni predebelo. Na štiri ogle opiljeno boljje vrta nego okroglo.

Ko imaš satnice navrtane, pribij na zgornjo letvico skonca ali pa ob strani tam, kjer sta skrajni luknjici, po en prav tanek do poldrugi centimeter dolg žebliček in sicer toliko, da bo gledal iz letvice za 2 do 3 mm.

Sedaj boš pa vpeljal žico. Preje moraš pa narezati iz kolača 160 cm dolge konce. Jaz delam to tako-le: Na vsak konec kakih 170 cm dolgega remeljna ali deske zabijem po 1 močan žebelj v razdalji približno 160 cm, da gleda 4 do 5 cm iz dilje. Med ta dva žeblja napnem potem žico, kolikor jo rabim. Ko jo upeljujem v satnike, režem s starimi škarjami ali odščipavam s takimi kleščami konec za koncem. Na ta način dosežem, da se mi žica ne zmede in da ne dela zanj in se ne krotoviči. Iz podobne 7. natančno lahko posnameš, kako se vpeljuje. En konec vtaknem znotraj satnika skozi skrajno luknjico in ga parkrat ovijem okoli žebliča. Potem pa takoj zabijem ta žeblič tako, da se potopi glavica v les. Z drugim koncem žice pa grem potem skozi nasprotno luknjico spodaj, skozi drugi dve navzgor, skozi tretji nazaj navzdol in skozi četrti zopet navzgor. Sedaj šele moreš žico primerno napeti tako, da od zunaj satnika pritegneš vsako četrtino posebej in naposled oviješ zadnji konec okrog drugega žebliča, ki ga potem potolčeš kakor prvega. Kolikor žice ostane, jo odreži ali gladko odtrgaj tik pri žebličju. Preveč ne smeš natezati žice, ker se rada utrga ali pa skrivi letvi. Sčasoma se boš že privadil, da boš zadel pravo.

Za danes moram končati. — Ali veš, kdo prihaja ravnokar k meni? — Stric Matic. Bomo videli, kaj bo rekel, ko mu bom prebral to pismo. — Vidiš, kaj sem omenil v uvodu! Pravi, da ne znam opisati dosti natančno in da me ne boš razumel. Strašno mu je žal, da ne more pisati sam. Ko ozdravi, boš dobil vsak dan po eno

pismo od njega. Morebiti misli, da bom popravljaj in prepisaval. Pa se zelo moti. Še enkrat pa ne pišem, če se na glavo postavi. Smili se mi pa le, ko bi tako rad pisal, pa ne more. Najbrž bo šel v »peljon«, če mu kmalu ne odleže.

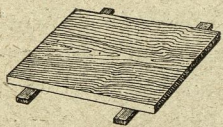
Lepo te pozdravljava oba, posebno pa jaz

tvoj

Tine.

V.

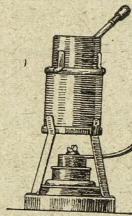
Dragi Peter! Prav veseli me, da si me, kakor praviš, dobro razumel, in da se ti je vpeljavanje žice izvrstno obneslo. Pritožuješ se pa, da si opazil med satniki nekaj vegastih. To je pa veliko zlo. Nič bolj neslanega kakor vegast sat. Saj ga nikakor ne moremo uravnati v panju tako, da bi mogle kvačice na okencu ubrati med posamezne sate. Da se izogneš temu zlu, je od-

Sl. 1.

Sl. 2.

Sl. 3.

ločno najbolje, da nalagaš satnike navzkriž drug vrh drugega na kako ravno podlago (na ravna tla ali pa na mizo). Če se pokaže, da kje ne leže tesno drug na drugem, položi na vrh skladovnice ravno desko in jo obloži s kako opeko ali kamenom. Če pustiš satnike par tednov na suhem zračnem prostoru (n. pr. pod streho), ne bo nobeden vegast in vsi jako stanovitni.

Sedaj pa še satnice v satnike! Za to potrebuješ najprej 39 cm dolgo, 20 cm široko, 11 do 12 mm debelo ravno desko, ki ima povprek pribiti dve letvi, ki gledata za dober centimeter čez robove, kakor kaže slika 1. Poleg tega potrebuješ zobato kolesce za vtiskanje žice (pod 2.), talilnik za vosek in cevko za pritrjevanje z raztaljenim voskom (pod 3. in 5.).

Sedaj, ko gre tako trda za špirit, ti svetujem, da delaš v kuhinji pri štedilniku. Najprej obreži z ravnilom satnice, da bodo za 1 cm ožje in ravno toliko krajše nego so

Sl. 4.

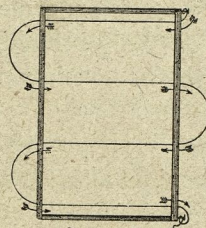

Sl. 5.

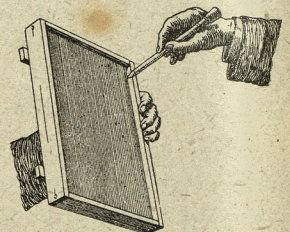

Sl. 6.

notranje mere satnikov. Najbolje pa je, ako dobiš že iz tovarne natančno prirezane satnice, da nimamo nepotrebne dela in izgube na ploščini. Ko imaš tako vse pripravljeno, deni v talilnik vosek, ki mora biti popolnoma čist, nalij v zunanjo posodo vode in deni na štedilnik, da se voda razgreva in vosek raztali. Če moreš dobiti malo kolofonije, jo prideni k vosku. Vosek in kolofonija dasta izvrstno, močno lepivo za satnice. Sicer pa tudi sam vosek zadostuje. Medtem ko se tali vosek, vstavi satnice v satnike in vtisni žico vanje. Kolesce za vtiskanje razgrevaj tudi na štedilniku. Delo izvršuj takole: V levico vzemi z žico

Sl. 7.

Sl. 8.

preprežen satnik ter ga drži v vodoravni legi. Z desnico položi vanj satnico in jo naravnaj, da bo od obeh krakov enako oddaljena, potem jo pa pritisni v zarezo (utor), ki jo naj ima zgornja letva. Nato pa položi na satnico prej omenjeno desko, ki jo mo-

raš pa prej zmočiti, da se ne prijemlje voska, in vse skupaj obrni in položi na mizo, da pride deska spodaj in da je spodnja letva obrnjena proti tebi. Sedaj pa vzemi razgredo kolesce in zastavi ob spodnji letvi na prvo žico in hitro popelji proti vrhu. Tako naredi z vsemi štirimi žicami in deni kolesce zopet gret, če se je medtem že preveč ohladilo. Najboljša so kolesca, ki imajo spodnji konec bolj debel, da drži gorkoto. S takim kolescem (pod. 4.) se vtisne lahko več satnic, preden se ohladi. Pri vtiskanju moraš paziti zlasti na te-le stvari: Prvič glej, da kolesca ne boš preveč razgrel, ker sicer satnico kar pretali. To bi bila pa velika škoda. Drugič moraš paziti, da kolesca ne pritiskaš ne preveč, ne premalo. V prvem slučaju bi prerezal satnico, v drugem pa bi stala žica preveč na vrhu in bi bila čebelam na potu pri izdelovanju satja. Tretjič moraš gledati, da ti kolesce ne zdrkne z žice in da ne zavoziš v stran. Vsemu se boš privadil sčasoma, ko boš imel to delo večkrat v rokah.

Medtem, ko si na ta način vstavil satnice in vtisnil žico, se je vosek raztalil, in sedaj boš satnice ob zgornji letvi, tam, kjer segajo v zarezo, vsaj po eni strani zalil z voskom. Tudi to delo ti ne bo delalo težav, če imaš le dobro pripravo. Cevka, ki ti jo kaže podoba 5., je prav dobra. Stric Matic pa pravi, da je tista žlica nad svetilko (pod. 6.) še veliko bolj pripravna. Kar imaš, s tistim pa delaj, saj dandanes ni da bi izbiral, ko niti za drag denar ne dobiš, kar bi hotel. Glavno je, da satnik s sat-

nico pravilno primeš z levico, kakor kaže podoba 8., in potem bodisi s cevko ali s kako drugo pripravo vliješ nekoliko raztaljenega voska v kot, ki ga tvori letva in satnica, potem pa satnik tako obrneš, da vosek hiro steče po tistem kotu od enega konca do drugega in še nazaj, če se medtem še ni strdil. Paziti je treba le, da vosek ni prevroč, zato ga talimo v vreli vodi, nikdar pa ne na golem plamenu. In pa na to glej, da ga ne boš razlival po mizi in po tleh. Niti kapljice ga ni treba razliti, ako pravilno držiš satnik in ga potem o pravem času primerno obračaš in nagiblješ. Ko bi ti mogel tole enkrat videti, kako se dela, sem prepričan, da bi ti šlo takoj gladko izpod rok. Tako boš pa že moral potrpeti, če ti bo tu ali tam kaj ponagajalo. Le pomisli, kako se je godilo nam starim čebelarjem, ko smo pred 30 leti začeli čebelariti s premakljivim delom. Nam ni nihče nič pokazal, niti trohice povedal. Kar sami smo se »brihtali«, pa smo vendar tudi nekaj dosegli. Torej le korajžo!

Stric Matic je pa, hvala Bogu, že precej okreval, in upam, da ti bo prav v kratkem pisal, kako pripravi panj za roj in kako boš roj vsadil vanj. Sicer pa letos itak ne bo veliko rojev, pa še tisto bo zelo pozno. Le nič se ne prenegli. Bolje je, da ostanejo plemenjaki jalovi, nego da bi rojili prepozno.

Iskrene pozdrave od

tvojega

Tineta.

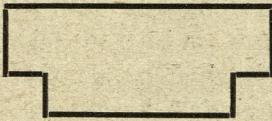
Zaklopna kozica.

M. Humeč.

V letniku 1913. »Sl. Čebelarja« sem opisal in s slikami pojasnil pripravo za odlaganje satja ob raznih prilikah, ko ga jemljemo iz panjev in ga ne moremo takoj dejati nazaj (ob pregledovanju, pri prevešanju itd.) Imenovali smo to pripravo k o z i c o. Današnji sličici nam kažeta tudi po-

dobno pripravo, ki je pa toliko bolj praktična, ker se lahko zloži ali zapre in obesi na steno v čebelnjaku. Pripravo je izumil g. A. Trink, naš znani izdelovalec A. Ž. panjev. Imenujemo jo lahko z a k l o p n a k o z i c a. Iz obeh podob je razvidno, kako je sestavljena in kakšna je, ko je v rabi in

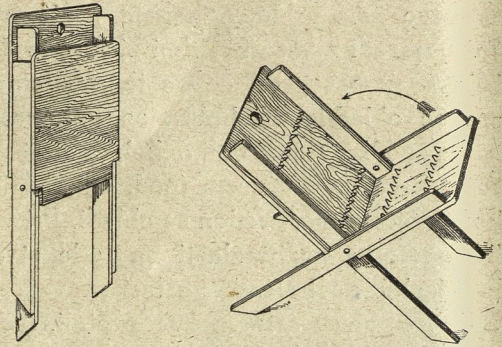
ako je zaprta. Po tem preprostem narisu jo bo lahko izdelal vsak mizar, pa tudi kakšen bolj spreten čebelar. Da pa ne bo nikakih pomislekov, navajam tu natančne mere. Daljša kraka merita po 74, krajša pa po 57 cm. Razdalja od tal do križišča znaša pri dveh daljših krakih po 33, pri krajših 36 cm. Les za krake je 1 in pol cm debel in 5 cm širok. Za kozíco, ki naj obsega 9 okvirjev, morata biti deski po 42 cm dolgi. Širina znaša pa pri deski na daljšem kraku 45 cm, pri oni na krajšem kraku 26 cm. Ožja deska ima takole obliko:

Les za obe deski naj ne bo čez 1 cm debel, da kozica ni preveč težka in klada-sta.

Za navadne potrebe zadostuje kozica, ki obsega 9 satov. Še bolje pa je, ako jo

vmerimo za 10 ali 11 satnikov. Za vsak nadaljnji satnik namaknemo po 3 in pol cm širine. Kvačice zabijemo na vsaki strani v dveh vrstah prav tako kakor v A. Ž. pa-

Zaklopna kozica zaprta in odprta.

nju. V križiščih zvezemo kraka z navadnimi vijaki za les, ali pa vzamemo vijake z maticami.

Zaklopno kozico imamo že več let v rabi in nam izvrstno služi. Kdor čebelari v A. Ž. panjih, bo prav vesel, ako jo bo videl in poizkusil rabiti.

Najboljše kadilo.

M. Humek.

Pri vsakem čebelarstvu, zlasti pa pri premakljivem delu pridemo večkrat v najožji, pa precej neprijeten stik s čebelami. Zato čebelarji že od pamtiveka na najrazličnejše načine odganjajo nadležneže, oziroma skušajo pomiriti razdraženo žival. Najbolj boječi začetniki in občutljive narave si zagrinjajo obraz s pajčolani in raznimi kapami. Posebno nežni »čebelarji« si zavarujejo celo roke z usnjatimi rokavicami. Pravi čebelar pa ne trpi ne enega ne drugega ali pa se poslužuje teh sredstev le v najhujši sili. Navadno pa opravi vse z dimom.

Kadilci si izvečine pomagajo s tobakovim dimom. Toda poudarjati moramo da tobakov dim žival navadno bolj razdraži nego pomiri. Ako se uporablja v preveliki meri in trajno, pa odločno škoduje čebelam, ker jih omami. Še bolj pa

je v škodo čebelarju samemu, ker mu kvari zdravje in kolikortoliko kratí življenje. Kako bi izhajal večji čebelar, ki bi n. pr. po več dni odvezemal med in bi čebele neprestano miril in odganjal s tobakom! Saj bi se moral ugonobiti s samim kajenjem.

Nekadilci in sploh starejši čebelarji palijo v to svrhu že od nekdanje stare cunje in podobno šaro, ki pa tudi ni vselej najboljše kakovosti, ker na ta način se razvija dušič dim, ki preveč v živo prijemlje žival, zlasti pa se zajeda v čebelarjeve oči in pljuča.

V novejšem času ponujajo trgovine s čebelarskimi potrebščinami poleg brezštevlnih in najrazličnejših pip in mehov tudi razne iz gorljivih snovi sestavljene preparate za proizvodnjo dima. Kar sem pa v tem oziru v svojih 30 letih dobil v roke,

ni bilo nič posebnega. Nekateri taki preparati še celo niso bili za rabo.

Iz izkušnje zadnjih let sem se prepričal, da ga ni boljšega kadila v naš namen, nego je tleč trhel les. Ta snov tli počasi, zanesljivo, in razvija se mil, lahek dim, ki ne draži čebel niti dihal čebelarjevih, pač pa pomiri žival, če je še tako razdražena.

Pred več leti sem obiskal g. Žnideršiča, ko je meseca julija ob najhujši vročini po cele dneve odvezemal in trčal med v svojih čebelnjakih. Nisem se mogel načuditi, s kako lahkoto je delal njegov čebelar, blagopokojni Seebade, in kako malo so mu nagajale čebele, dasi so bila medišča popolnoma zalita. G. Žnideršič mi je dal precejšnje »bruno« takega lesa, ki je bil lahek kakor goba. Rabil sem ga več let z najboljšim uspehom.

Posebno primerna je vrbova, topolova ali lipova trhlenina. Pa tudi druge vrste trdega lesa niso napačne. Seveda mora

biti vsak les skozi in skozi preperel, da je lahek kakor pero in se da rezati kakor repa. In pa popolnoma presušena mora biti taka trhlenina, kar se doseže najlažje na peči. Potem jo zrežemo v primerne treščice in shranimo v kakem zaboju na suhem prostoru v čebelnjaku.

Trhel les smo palili preje v Dathejevih pipah, v raznih mehovih in šmokerjih. Sedaj se pa tega orodja sploh ne dobi več, pa tudi ni neogibno potrebno. Jaz že leta in leta prav dobro izhajam z navadnim majhnim cvetličnim lončkom, ki mu zamašim dno. Kadar potrebujem trajen dim, vržem vanj par treščic trhlenine in jo prižgem z žveplenko, in mahoma imam potrebno »kadilnico«, ki jo postavim, kjer je ravno potrebna, ne da bi mi kaj ovirala roki.

Trhlenina se dobi povsod po gozdovih ali v kupih starih drv itd. Na suhem se prav nič ne izpremeni in jo lahko rabimo leta in leta. Poskusite! Ne bo Vam žal.

Čebelarske opazovalnice.

Vojska nam je pobrala mnogo koristnih naprav. Med drugim so zaspale v tem nesrečnem času tudi naše opazovalnice. Ni jih bilo veliko, vendar jih je škoda.

Opazovalnice nam služijo v prvi vrsti v znanstvene svrhe. O tem bom pisal o priliki. Poleg tega nudijo čebelarjem zanimive vesti in so velikega praktičnega pomena.

Vsak mesečni pregled ti poda v zgoščeni obliki vse najvažnejše podatke, ki se tičejo naše stroke z ozirom na našo domovino. Ta poročila imajo, lahko rečem, posebno privlačno silo, ki jim daje prednost pred vsemi drugimi članki. Kadar dobim domač ali tuj čebelarski list v roke, najprvo poiščem razpredelnico, ki me natančno in pregledno pouči o marljivosti čebel in spretnosti njenih gojiteljev v širni okolici.

Zabeležki opazovalnice so najboljši zgled in vzpodbuda mladini in onim čebe-

larjem, ki se jih drži star nazor, da muha ne da kruha. Iz podatkov, ki ti jih nudijo poročila, se najbolje razvidi, kaj se da doseči v čebelarstvu z umnim ravnanjem.

Opazovalnice so najboljša podlaga za spoznavanje pašnih razmer naše domovine. Iz njenih večletnih podatkov z gotovostjo lahko sklepaš, kam boš prepeljal čebele, da ti ne bodo o gotovem času pomrle gladu, temveč vrgle ti še lep dobiček.

Opiraje se na podatke opazovalnic, utemeljujemo zahteve glede denarnih podpor od države, glede čebelarskih zakonov, nakazovanja neobdačenega sladkorja itd.

Da bodo opazovalnice vršile svojo nalogo v korist vsem čebelarjem, treba bi bilo, da se njihovo število pomnoži. Leta 1914. smo jih imeli na Kranjskem 11, na Štajerskem 2, na Primorskem 3, na Koroškem nobene, skupaj 16.

Na okupiranem ozemlju so sedaj 4, torej nam jih ostane le 12. To število je za

Slovenijo veliko premajhno. Imeti bi jih morali vsaj trikrat tliko. Recimo, v vsakem sodnijskem okraju bi morala biti vsaj ena. Kraji, kjer naj se postavijo, naj bodo predmet posebne razprave. Pri tej priliki naj tudi omenim, da bomo morali gledati na to, da bodo prihajali pred nas v skupnem okviru mesečni pregledi celega kraljestva SHS.

Nujno potrebujemo vestnih in rednih opazovalcev. Delo, ki ga bodo imeli, je zabavno, poučno, koristno, trud pa malenkosten. Glede obsega se niti primerjati ne da z delom, ki ga nalagajo meteorološke opazovalnice. Samo enkrat na dan, čas niti ni omejen na določeno uro, pogledaš na pomožne priprave in vzameš svinčnik v roke. Vse drugo pride mimogrede, samo od sebe.

Opazovanje čebel v občeh, še posebej pa glede naraščanja in padanja teže in glede toplote je za vsakega čebelarja vabljivo in koristno. Saj je večkrat n. pr. mnogo cvetja, in manj izkušen čebelar je preverjen o lepem donosu. Tehnica ga pa pouči, da je treba seči po zalogi.

Razen tehnice rabi vsak opazovalec

dvojnostenat panj, primeren toplomer in potrebne tiskovine. Vse to bo palagoma preskrbelo S. Č. D., ki povrne opazovalcem tudi vse izdatke, ki jih imajo v gotovini.

Podpisanec je prevzel na željo osrednjega čebelarskega društva nalogo, da oživi in pomnoži opazovalnice ter prevzame pregledna poročila. V to svrhu se v prvi vrsti obrača do nekdanjih opazovalcev in jih prosi, da ostanejo še nadalje zvesti sodelavci ter mu ne mudoma naznanijo obseg in stanje društvenega inventarja, ki se nahaja v njihovem varstvu, z izjavo, da hočejo še nadalje opravljati ta posel.

Nadalje prosim vse druge čebelarje, ki bi bili voljni ustanoviti opazovalnico, da mi takoj naznanijo svoj natančen naslov. Posebno všeč bi nam bili in v prvi vrsti bomo upoštevali one, ki imajo svojo tehniko.

Takoj po prejemu izjav se bodo razposlale tiskovine in orodje, kolikor ga bo mogoče dobiti, in za mesec julij t. l. bomo že lahko objavili mesečno poročilo.

Jos. Verbič,

profesor na učiteljski šoli v Ljubljani.

Žena in čebelarstvo.

(H. Zirkelbach.)

Pred vojsko je bilo navadno tako, da je gospodar skrbel za gospodarstvo in opravljal težka dela, žena pa je kuhala, skrbela za otroke, delala lažja dela na polju in opravljala male domače živali: kokoši, prešiče in drugo. Za čebele, ki spadajo tudi med male domače živali, se pa gospodinja ni brigala nikoli, zanje je skrbel le gospodar.

Toda nesrečna in dolgoletna vojska je marsikaj izpremenila v gospodarstvu in gospodinjstvu. Gospodar in vsi odrasli moški so morali v vojsko. Doma so ostale le ženske, otroci in starčki. Vse gospodarstvo so morale prevzeti ženske, če so hotele, da se ohranijo na grudi. Gospodarji so skrbno s fronte pismeno naročali

gospodinjam, kako naj gospodarijo, povpraševali to in ono glede otrok, živine itd. Čebelarji so pa še posebno naročali, kako naj skrbijo za čebele.

Od začetka je bilo seveda silno težavno za gospodinje voditi in opravljati vse gospodarstvo, posebno, ker ni bilo tudi dovolj delavcev. Toda dobra volja in vstrajnost premagata vse težave in ovire, in naposled so se gospodinje tako privadile gospodarstva, da ni bilo kar nič pogrešati gospodarja, pri nekaterih hišah je bilo celo še boljše, posebno, če je bil gospodar pijanec.

S čebelarstvom je šla najbolj trda, in sicer zato, ker so se prvič gospodinje čebel bale, in drugič, ker se za čebelarstvo

preje niso nikoli brigale in zato seveda niso imele tudi nobenega pojma o tej panogi. Toda gospodar je v vsakem pismu naročal, kako naj skrbe tudi za čebele, in dajal navodila, zato so se morale oprijeti tudi čebelarstva, ne že zaradi čebel, ampak zato, da bodo možu ali sinu napravile veselje, ako v pismu izve, ali če pride domov in vidi, da je pri čebelah vse v redu.

Tudi to težavo so gospodinje z dobro voljo premagale. Začetkom so se obračale za svet, pomoč in pouk pri kakem sosednjem starem čebelarju, ali pa na čebelarsko društvo. Na stotine vprašanj sem kot društveni tajnik odgovoril. Naposled so se ženske tako privadile čebelarstva, da so lahko za zgled marsikakemu čebelarju. Čebele so se jim tako priljubile, da vodijo čebelarstvo dalje, četudi se gospodar ni več vrnil, ker je padel na bojnem polju. Dokaz, da so se ženske zelo poprijele čebelarstva, je tudi, da je imelo čebelarsko društvo pred vojno le par članic, danes jih je pa veliko vpisanih, ki pridno čitajo »Čebelarja«, ena je celo za predsednico podružnice, ena za blagajničarko, in nekaj odbornic imamo tudi.

Poleg veselja — v dobri letini tudi gmotni dobiček — je čebela gospodinji in otrokom vzor: delaj, zbiraj, množi! V panju vidi red, snago in skrb za mladino. Otrokom kaže lahko za zgled matico, kako ljubijo in skrbe zanjo čebele, kako čebele neumorno delajo od ranega jutra do poznega večera, da si nabere živež za zimo, kako trote, ki samo lenarijo, jedo in nič ne delajo, proti jeseni spode iz panja, po besedah sv. Pavla: Kdor ne dela, naj tudi ne jé.

Marsikateri gospodar na deželj ali pa tudi manjši posestnik v predmestju ima veselje do čebel. Rad bi se oprijel vsaj za zabavo in kratek čas čebelarstva, pa edina ovira, ki mu to zabranjuje, je primanjčkanje časa, bodisi da ima z dru-

gim gospodarstvom preveč dela, ali pa ima kot uradnik, obrtnik, rokodelec v svojem stanu malo prostega časa, posebno ob rojenju čebel ne bi imel pri čebelah nobenega nadzorstva. Tu bi mu lahko pomagala žena, če nima že odraslih otrok. S tem bi imela sama dovolj razvedrila in tudi moža bi privezala bolj na dom.

Med take čebelarje spadam tudi jaz. Kar nimam v svojem stanu dovolj dela, ga imam še v društvu. Za čebele mi ostane čas kvečjemu kaka ura opoldne ali kaka ura ob nedeljah in praznikih. Zato sem ženo tekom let tako izvežbal, da vodi čebelarstvo pravzaprav ona. Navdušena je tako za čebele, da bo v kratkem postavila svoj čebelnjak. Les in nekaj A. Ž. panjev je že nakupila.

Naj lk sklepu še povem, kako dobro je, da ima žena veselje do čebel, cziroma da je izurjena čebelarka. Na praznik Vnebohoda sem imel prvi letošnji roj. Dasi imam na vrtu polno pritličnega sadnega drevja, se je šment vsedel na vrh najvišje jablane. Poskušal sem na vse načine, kako bi roj spravil s te višine. Tako visoke lestve nimam in bi je tudi ne imel kam nasloniti, telovadec in plezalec tudi nisem. Kaj storiti? Nekaj časa poskušam plezati na jablano, pa se kmalu prepričam, da je ves moj trud zastonj. Ukazal sem sinu, naj spleza on na jablano, toda ta se boji čebel kot vraga — in mi je ušel. Nekaj časa sem robantil po vrtu in pod drevesom; naposled sklenem, da imam rajši zdrave in cele kosti kot pa roj, in naj gre, kamor hoče. Tedaj pravi žena: »Škoda, da imaš hlače. Pusti, bom že jaz ugrebla roj.« Gre v sobo, obleče moje hlače in suknič, na glavo dene čebelarsko kapo, in ročno spleza na drevo kakor kak deček, kljub temu, da je bila mati že osmih otrok. Kmalu je bil roj v ujemalniku in na tleh. Sram me je bilo, pa kaj sem hotel; glavno je bilo, da je bil roj rešen, ker tehtal je 2 kg 30 dkg.

Društveni vestnik.

Slovensko čebelarstvo društvo za Spodnje Štajersko ima svoj izvanredni občni zbor v nedeljo 6. mal. srpana t. l. ob 9. uri dopoldne v celjskem Narodnem domu z običajnim dnevnim redom. Razen tega je tudi na dnevnem redu točka »Združitev vseh slovenskih čebelarjev v eno društvo«. Radi važnosti se pozivljajo podružnice, da pošljejo svoje zastopnike gotovo na občni zbor, in vabijo se vsi člani k mnogobrojni udeležbi.

Vesti iz podružnic.

Podružnica Slov. čebelarstva društva v Kamniku je priredila dne 11. maja popoldne na Dobenem pred čebelnjakom najvzornejšega čebelarja naše podružnice, gospoda Jožefa Ručigaja, poldnevni tečaj, ki je bil zelo dobro obiskan. Tečaj je vodil naš marljivi pospeševatelj našega sadjarstva in čebelarstva, gospod M. Humek, ki nam je z njemu prirojeno navdušenostjo prav po domače natančno obravnaval današnji težki položaj, v katerem se je nahajal to spomlad vsak čebelar.

Gospod predavatelj in gospod Ručigaj sta nam praktično razkazovala medišče in vališče vzornega panja. Gospod predsednik nam je pri tej priliki jasno opisoval vrline različnih vzornih panjev. Tako poljudno razkazovanje je bila res prava šola za vse navoče čebelarje in prijatelje čebelarstva.

Prijazen gospod kaplan iz Mengša je v topljih besedah bodril mladino, da naj se opri me čebelarstva in se ga temeljito priučijo, ker je do gnano, da so dobri čebelarji gotovo tudi dobri gospodarji. Poudarjal je, da kdor ljubi naravo, kdor ljubi čebelico, bo ljubil tudi druge živali in ne bo surovo sovražil človeka. Čebelarstvo pospešuje tudi abstinenco, ker čebela pijancev ne mara ter jih opika. Pravi čebelar pa tudi ves prosti čas porabi za svoje čebelice in ne išče zabave po izprijenih družbah ali po zakajenih krčmah.

Gospod Virjent se je zahvalil gosp. Humeku za tako poučno 2 in pol ure trajajoče predavanje. Vsi kličemo: Hvala Vam.

Gospod Ručigaj je prava kranjska gostoljubna duša z vso njegovo vzorno družino. Osramočeni smo bili nekako čebelarji, ko smo videli vzornost in red v njegovem čebelnjaku, v katerem ima nič manj nego 130 lepo posliskanih panjev, pa skoro vse lastno delo.

Gospod mladi Ručigaj kot ekonom, nam bo še gotovo veliko pripomogel s svojim delom in zgledom do večjega in popolnejšega razvoja čebelarstva v naši podružnici.

Gospod podružnični predsednik je zaključil veličastni tečaj, mi čebelarji smo se pa razhajali na razne kraje, z eno željo, da bi nam podružnica zopet kmalu priredila tak skupen čebelarški dan.

Čudili smo se sami nad seboj, da je danes, ko ves svet nekako preklinja ozračje, katero je okužila svetovna vojska, ko vsakdo stresa svojo nevoljo nad komur more in sme, le čebelar ostal mirna pohlevna duša, ki išče utehe in tolažbe pri svojem ali sosedovem ulnjaku. To je najlepši dokaz, da narava blaži duha in srce. Fr. Borc, tajnik.

Iz Št. Ruperta na Dolenjskem. Da se ustanovi čebelarstva podružnica za prelepo šentrupertsko-mokronoško dolino z okolico, sta gospoda Fr. Arh v Mokronogu in A. Lunaček v Št. Rupertu pozvala čebelarje na ustanovni shod 28. mal. travna ob 15. uri popoldne v šolo v Št. Rupertu. Žal, da sta burja in dež zabranila obilno udeležbo. Zbralo se je samo 25 čebelarjev.

Nadučitelj A. Lunaček pozdravi zbrane in pojasni namen sestanka. Čebelarji se morajo med seboj spoznati, pogovoriti in se združiti v svojo podružnico Slov. čebelarstva društva, z namenom, da se čebelarstvo v teh krajih poživijo in dvigne na čim višjo stopnjo. Med drugimi opozarja na koristi, ki bi jih imeli od tega, namreč: 1. vsako združenje tvori veselje do dela, pa tudi moč, s katero bi vplivali na postavodajalne zastoje v korist čebelarjem. Zlasti je treba vplivati na železniške uprave pri prevažanju čebel. Na ta način bi dvignili čebelarstvo trgovino in sami narekali cene čebelarstvom pridelnikom, medu in voska, ne pa mešetarji in medarji, ki nas izkoriščajo; 2. pouk, ki se nam nudi po medsebojnem občevanju, potom predavanj in razkazovanj ter potom društvenega glasila »Slov. Čebelarja«, je nam vsem potreben. Znano nam mora biti življenje in delovanje čebel in pravo postopanje z njimi, seznaniti se moramo z različnimi čebelarstvom pripomočki, ki so potrebni pri umnem čebelarjenju. Poznati moramo raznovrstne panje, sovražnike in bolezni čebel, kako se pridobiva čist med in vosek itd. Le tako bo mogoče, da našim krajevnim razmeram primerno uredimo dobičkanosen obrat. 3. Osrednje društvo, ki druzi vse zavedne čebelarje Slovenije, nam daje tudi pomoč s poučnim svojim glasilom, predavatelji, in ker nam v najhujših potrebah preskrbuje sladkor za krmljenje čebel. — In kaj dajemo za to? Letno po 8 K, od katerih zornika M. Humeka se je ustanovila ali prav-

dobi osrednje društvo po 7 K, podružnica po 1 K. Ker društveniki ozir. odborniki poslujejo pri podružnici brezplačno, se denar, kolikor se ga nabere, uporabi n. pr. v nakup takih potrebnih strojev, ki si jih posamezniki težko nabavijo — stiskalnico, točilo — katerih se potem poslužujejo udje. — K sklepu poziva navzoče, da se izrečejo glede ustanovitve podružnice.

K podružnici pristopi 23 navzočih čebelarjev — pozneje še 3. — Po kratkem razgovoru izvolijo soglasno sledeči odbor: A. Lunaček, nadučitelj v št. Rupertu, predsednikom, Tom. Prijatelj, posestnik v Rakovniku, namestnikom, Fr. Arh, davkar v Mokronogu, blagajnikom, Maks Kurent v št. Rupertu, tajnikom, in M. Kolenc, posestnik v št. Rupertu, odbornikom.

Ko se še pobere udnina in se sprejmejo priglasili in denar za sladkor, se po dvehurnem zborovanju shod zaključí.

Čebelarji mokronoške in šentrupertske okolice, združite se v podružnici!

Dne 2. vel. travna je bil **občni zbor** nedavno ustanovljene podružnice **Breznica**, rojstnem kraju slavnega čebelarja Janše. Zbrali so se domalega vsi čebelarji naše ne preobširne občine. S tem je bil ovržen še pred par leti izražen dvom našega gospoda urednika, kateri je takrat dvomil, da bi se dalo pri nas kaj narediti. Prav je imel takrat, danes pa je drugače. Naši vrli čebelarji so pokazali, da tudi oni nočejo zaostati za drugim svetom. Stavili so se prav umestni predlogi, katere smo predložili pismeno osrednjemu odboru. Tako je gospod Jalen med drugim predlagal, da naj se upošteva enotna mera za kranjčice, in sicer $16 \times 70 \times 30$, prvič, ker je ta najbolj prikladna, in drugič, ker so že naši čebelnjaki uravnani za to mero. Njegov predlog je bil tudi, da se naprosi osrednji odbor, da nam pošlje predavatelja, posebno takega, ki pozna naše krajevne razmere itd. Tudi na Gorenjskem se dani, gospod urednik!

Izvoljen je bil nanovo soglasno prejšnji odbor.

Občni zbor čebelarске podružnice na Krki je bil dne 1. rožnika t. l. popoldne po večernicah.

Shoda so se udeležili vsi udje tukajšnje podružnice. Na dnevnem redu so bile sledeče točke: 1. Volitev odbora. 2. Letni račun. 3. Inventar. 4. Kranjč. 5. Nasveti.

K 1. Soglasno so bili izvoljeni: Globokar Alojzij, predsednikom; Hočevnar Franc, podpredsednikom; Kobe Ivan, tajnikom in blagajnikom; Lampret Mihael in Podržaj Ivan, odbornikom.

K 2. Letni račun je izkazal 17 K dohodkov, stroškov pa 7 K 77 vin. Ostanek v znesku 9 K 23 vin. naj se vloži v hranilnico.

K 3. Podružnica ima točilo, vlivalec, vilice in nož za odkrivanje zadelanega satja.

K 4. Ogledal se je panj »kranjč«, katerega je uravnal g. nadučitelj Lobe. Panj meri na zunaj 65, 30 in 16 cm. Pokrov in stranici so premakljivi. Izletalnico ima na desni strani, takisto tudi ventilacijo. Satniki leže pošev, in sicer po debelosti stranic več ali manj (?). S premakljivo notranjo končnico se prostor večja in manjša. Panj je preprost, brez stroškov. Les in žebliji, to je vse. Vsakdo si ga lahko omisli, in neki član, ki je mizar, je trdil, da si upa izdelati v 24 urah 3 do 4 take kranjčice.

K 5. Znaprej je treba veliko bolj vestno skrbeti, da bodo imele čebele čez zimo zadostno zalogo medu. Pripravljeni moramo biti vedno tudi na tako spomlad, kakršna je bila letos. Nikdar več se ne sme zgoditi, da bi gnojili oves z mrtvimi čebelami, namesto da bi ogrevali roje. Prvem roju dne 3. vel. travna v Gorjah se je pač čuditi. — Blaženi kraj in srečni čebelarji!

Shod čebelarjev za črnomaljsko okolico je bil dne 18. vel. travna v Črnomlju.

Na shodu je predaval »O naprednem čebelarstvu« učitelj g. K. Barle iz Metlike. Zanimivo predavanje so udeleženci poslušali z napeto pozornostjo.

Ker nam je g. predavatelj tudi pojasnil, kako potrebno in koristno bi bilo, ako bi imeli svojo »čebelarško podružnico«, se je enoglasno sklenilo, da se takoj ustanovi.

Izvolil se je sledeči odbor: Predsednik: Janko Fugina. Tajnik in blagajnik: Ludovik Mikolič. Odborniki: Franc Jerman, Josip Žvab, Ivan Adlešič. Namestnik: Jurij Butale.

Čebelarška podružnica za metliški sodni okraj v Metliki je imela svoj redni občni zbor dne 4. vel. travna t. l.

Podružnični načelnik g. K. Barle je navzoče čebelarje prisrčno pozdravil in se jim zahvalil za udeležbo. Opravičil je podružnično skoraj 5 letno spanje in pozval prisotne na delo. Pojasnil je podružnični pomen s posebnim ozirom na novo dobo čebelarstva; takoj je pristopilo 10 članov.

Nato je v poldrugournem govoru obrazložil pravilno in uspešno čebelarjenje v kranjčih, eksportnih in žnideršičevih panjih, in razkazal malo razstavo najpotrebnejšega čebelarškega orodja.

Pri volitvi je bil z vzklikom izvoljen predsednik učitelj Konrad Barle, tajnikom in blagajnikom dr. Ivan Širko, odbornikom Ma-

tija Klepec iz Radovice, Janko Slanc iz Berčič in Franc Weiss iz Metlike. K. —ž.

Čebelarški tečaj v Gorjah se je vršil o Binkoštih po določenem sporedu. Udeležba je bila povoljna. Udeležniki so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem gg. predavateljev. Po vsakem predavanju se je razvila živahna debata. Posebno živahen je bil razgovor pri obravnavi bodočega čebelarškega zakona, kakor tudi o ureditvi trgovine z živimi čebelami.

Želeti bi bilo, da se priredi še več tečajev, za katere se povsod zelo zanimajo.

J. S.

Čebelarški shod v Trebnjem na binkoštni ponedeljek se je sijajno obnesel. Udeležilo se ga je blizu 200 čebelarjev in prijateljev čebelarstva iz trebanjske, mirnske, velikološke in dobrniške občine. Sadjarski in čebelarški nadzornik g. M. Humek je v prvem delu svojega obširnega govora pojasnil pomen in potrebo čebelarške organizacije. V drugem delu pa je opozarjal čebelarje na veliko nevarnost, ki preti našemu čebelarstvu zlasti z ozirom na minulo skrajno slabo pomlad in na sladkorno draginjno. Navajal je čebelarje, kako naj uredijo svoje čebelarstvo, da bodo mogli z uspehom kljugovati vsem neugodam, ki prete našemu čebelarstvu in da bodo brez posebnih izgub in škode prebili sedanjo najbolj kritično prehodno budo. — Nato se je ustanovila podružnica, h kateri je pristopilo takoj 80 članov. Izvolili so sledeči odbor: Predsednik: Alojzij Gliha iz Velike Loke; njegov namestnik: Jožef Rozman iz Gornje Ponikve; tajnik: Vladko Tomic iz Trebnjega; blagajnik: Janez Zupančič iz Luže; odborniki: Anton Novak iz Račjega sela, Franc Skočin iz Krtine, Ignac Barle iz Roj, Janez Rugelj iz Mirne, Franc Rebernik iz Sela in Matija Barle iz Železna.

Čebelarška podružnica v Bohinjski Beli je imela občni zbor dne 27. mal. travna t. l. v zvočih je bilo 17 udov.

Začasni podružnični predsednik Ivan Burja pozdravi navzoče, spominja se pokojnega načelnika Antona Markeljna iz Bohinjske Bele in poudarja, koliko da je on storil dobrega v korist čebelarstva v Bohinjski Beli, in končno žrtvoval svoje življenje v vojski. Podružnica ga zelo pogreša, ker je bil njen najboljši član.

Poroča, da ima podružnica 114 K premoženja in da šteje 18 članov, kateri imajo sedaj še 324 panjev čebel v kranjcih. Naprodaj bi jih bilo še 120 panjev. Zadnja dobava sladkorja je rešila veliko število čebel smrti, veliko jih je pomrlo pa še prej, ker ni bilo ne paše ne sladkorja.

Priporoča se udom, da naj kolikor več morejo si napraviti čebel, da gotovo pridejo boljše časi, in da se bodo čebele potem lahko prodale, ker pri nas se ni mogoče pečati s pridelovanjem medu, ampak tukajšnji čebelarji si opomorejo le s prodajo živih čebel.

Na predlog Franceta Ropreta je bil soglasno izvoljen za načelnika Ivan Burja. V odbor so bili izvoljeni: tajnik: Ropret Franc; blagajnik: Matež Kapus; odborniki: Blaž Loklik iz Mlina, Franc Urh in Jožef Vovk iz Bohinjske Bele.

Udje naroče odboru, da naj preskrbi točilo, če je mogoče. Enako sklenejo, da bode podružnica skrbela samo za člane čebelarške podružnice, in da naj se vsak, kdor hoče imeti od podružnice kake koristi, vpiše v društvo.

Lanska letina za čebele v tukajšnjem kraju je bila zelo slaba. Slovensko osrednje čebelarško društvo se naprosi, da upošteva tako slabe letine za gorenjske čebelarje pri dobavi sladkorja. Ravno v takih krajih preti poguba čebelarstvu.

Burja, načelnik.

Čebelarški shod v Kostanjevici dne 15. t. m. je bil bolj klavern. Večina čebelarjev nima nobene zavednosti, bodisi glede čebelarstva samega, bodisi glede stanovske organizacije. Le nekaj malega jih je, ki se zanimajo za moderno čebelarstvo in ki so pričeli uporabljati panje s premakljivim delom. Čast jim! Pripomniti moram, da je vse Podgorje, to je severno vznožje Gorjancev od Novega mesta do Velike doline kaj ugodno za čebelarstvo. Vsa ta pokrajina ima na eno stran prostrane gozdove, ki gotovo niso brez pomena za čebelarstvo, na drugi strani se pa razprostirajo obširna polja, ki so vsako jesen obsejana z ajdo. Poleg tega je po vsej pokrajini precej razvito sadjarstvo (češnja), povsod je obilo pravega kostanja in brezinstih košenic in pašnikov. Kljub temu je v teh krajih čebelarstvo še na najnižji stopnji. Ne le, da so čebelarji zelo redki, tudi čebel rede tako po malo, da skoraj ni vredno govora. Kakega večjega samostojnega čebelarstva sploh ni nobenega. — Na shodu se je sklenilo ustanoviti namesto skupne podružnice v Kostanjevici dve podružnici, in sicer eno v št. Jerneju, drugo pa v Leskovcu pri Krškem. Za izvršitev teh sklepov se naprosita nadučitelja gg. K. Trost iz št. Jerneja in J. Cvirn iz Leskovca.

Čebelarški shod na Raki dne 15. i. m. ob 15. uri je bil pa bolj živahen. Udeležilo se ga je 28 zavednih in navdušenih čebelarjev. Po predavanju sadjarskega in čebelarškega nad-

zornika M. Humeka se je ustanovila ali pravzaprav poživila čebelarstva podružnica. Pristopilo je takoj 25 članov. M. H.

Iz Tinja na Pohorju. Čebelarški shod, ki se je dne 1. rožnika vršil v tukajšnji šoli, je bil mnogobrojno obiskan. Gospod nadučitelj otvori zborovanje s pozdravom na ukaželjne zborovalce ter izrazi svoje posebno veselje nad tem, da umno čebelarstvo s premakljivim delom v tukajšnji občini tako lepo napreduje. Potem prosi gospoda potovalnega učitelja Jurančiča, da začne svoj poučni govor.

Gospod Jurančič je v začetku svojega jako zanimivega predavanja spodbujal poslušalce, naj se združijo k živahnemu negovanju umnega čebelarstva, da bodo v dični Ju-

goslaviji tudi v tej panogi narodnega gospodarstva po možnosti napredovali.

Potem nas je lepo poučil, na kaj moramo vse paziti pri spomladnem pregledovanju čebelnih panjev.

Po končanem govoru smo ustanovili čebelarstvo podružnico. Prvi predsednik je naš ugledni čebelar g. Franc Ačko.

Slednjič je gospod Jurančič pri predsednikovem čebelnjaku praktično razkazoval, kako se izvršuje spomladanska revizija in kako naj se razvijajočim se čebelnim družinam širi vališče. Z velikim zanimanjem smo gledali skozi drobnogled razne ude čebele.

Najprisrčnejša hvala gospodu Jurančiču za njegov velezanimivi pouk!

Janez Tomažič, nadučitelj.

Drobiž.

Kaj bo, kaj bo! V Belokrajini sta spomladni mraz in dolgotrajno deževje uničila vso prvo in najvažnejšo pašo. V začetku maja so začele čebele izmetavati trotjo zalego in preganjati trote kakor v avgustu. Mrličiči so bili prav pogosti, dokler ni osrednje čebelarstvo društvo doposlalo sladkor. Rojev nimamo še prav nič, dasi je že konec maja. K. —è.

Prvi roj je dobil dne 30. vel. travna gosp. Fr. Borec iz Šmarice. Pozno sicer, a za letošnjo spomlad izredno zgodaj. Letos bo malo rojev.

št. Rupert. Ej, prežalostno je letošnje leto za čebelarje. Marsikateremu so poginile čebele v aprilu, nekaterim celo v maju, vsled lakote. Čeprav pustim svojim čebelicam najmanj 10 kg medu, oziroma dodam do te množine sladkorja za zimo, vendar sem jim aprila in maja moral dati čez 60 kg sladkorja in medu, sicer bi bile poginile. Rojev ne bo nič. Vzgojene trote so uničile. Morda bodo hotele rojiti sredi, v drugi polovici junija, kar se bo pa moralo preprečiti, ker takrat — po košnji — preneha paša.

»Večerni list« je prinesel nedavno sledečo »čudovito« pravljico:

»**Moč nad čebelami.** Nekateri ljudje imajo čudno nepojmljivo moč nad čebelskim narodom. Ne samo, da jih pustijo čebele zmiraj pri miru, sledijo jim celo na vsak klic, migljaj in na vsako znamenje. Grof Bredov je zbral enkrat na svojem posestvu več gostov, da jim pokaže oskrbnika čebel, Vildmanna. Ta vzame v eno roko panj, v drugo klobuk, pomigne čebelam in takoj zapustijo panj ter se obesijo na klobuk. Pokazal je, da lahko vzame med in vosek iz panja, ne da bi mu bilo

treba ubiti tudi eno samo živalico. Potem gre iz dvorane, pa pride kmalu nazaj, in sicer s častitljivo brado, sestavljeno iz roja čebel. Zopet da znamenje in roj izgine v pripravljem panju. Novo znamenje, čebele pridejo iz panja in brencijo po dvorani okoli, pa ne pičijo niti enega od gospodov in dam. Nazadnje pokaže Vildmann svoje mojstrstvo kar s tremi roji naenkrat. Prvi roj se mu vsede na glavo, drugi na prsa, tretji na roko. Tako opremljen gre v sobo grofice, ki zaradi bolehnosti ni mogla prisostvovati njegovim produkcijam. Ko tudi ona vidi njegovo mojstrstvo, da oskrbnik zopet znamenje, in drug za drugim gredo roji zopet nazaj v panje, ki so jih bili prinesli za njimi.«

Če je morebiti med bralci »Slov. Čebelarja« tudi kak podoben »čudodelnik«, naj se zglaš. Dobil bo prav dobro službo pri nekem velikem čebelarju.

Čebela — rešiteljica. Bilo je o velikonočnih praznikih l. 1915. Stradali in potepali smo se v Karpatih. Sedel sem v strelskem jarku in se solnčil. Misli so mi nehote uhajale na domači čebelnjak, kjer sem preživel toliko lepih uric. Medtem pribrenči nekaj mimo mene in se vsede par korakov vstran na tla. Pogledam in sam sebi nisem mogel verjeti. Bila je čebelica, ki se je utrujena vsedla na tla. Ves razveseljen jo opazujem. Vstanem, grem k njej in ji podam prst, da zleze nanj.

Kakor strela udari medtem šrapnel tja, kjer sem preje sedel. Ako bi ne bilo čebelice, bi bil mrtev, a tako mi je ona rešila življenje. Vznemiril sem se, da nisem niti opazil, kdaj se je moja rešiteljica poslovila od mene.

Ljubezen do čebel obvaruje mnogokrat človeka pred zlom in mu celo obvaruje življenje.
Staropodoljski.

Vrnitev. Težko pričakovani in zaželjeni trenutek se je uresničil. Po štiriletnem trpljenju na fronti in ujetništvu sem se vendar srečno vrnil v domovino.

Prvi koraki so bili namerjeni k čebelnjaku. Veselil sem se tega trenutka, a delil sem veselje z žalostjo, kajti od vseh prej objudjenih panjev sem našel samo še šestino — 4 A.-Ž. panje.

Vojna nam je uničila veliko, toda veselja in vztrajnosti nam ni vzela! Zatorej na delo s podvojeno močjo! Zberimo zopet vso dobro voljo in ljubezen, da dvignemo našo čebelarjevo na višek!
Staropodoljski.

Uredniška listnica. G. J. Kl., Jurkovdol pri Sevnici. Vaši prošnji žalibog ne moremo ustreči, ker bi sistematičen opis raznih panjev s premakljivim delom zavzel prostor ne samo ene cele, ampak več »čebelarjevih« števil. Svetujemo Vam, da si preskrbite Lackmayerjevo knjigo »U m n o č e b e l a r s t v o«, ki jo je izdala družba sv. Mohorja l. 1908. Tam boste našli prav vse, kar je potreba za

splošno izobrazbo čebelarjevo. Ko se boste potem tekom par let v čebelarstvu splošno izvežbali, se boste morali pač oprijeti kega sistema. Menda bo tudi za Vaš kraj A.-Ž. panj primeren. Za prvo potrebo si pa preskrbite par eksportnih panjev, iz katerih boste prešli polagoma na A.-Ž. panje.

Pa še nekaj Vam svetujem. Porabite vsako priliko, da si ogledate kako vzorno čebelarstvo v soseščini ali kjerkoli morete. Ob nedeljah pa greste lahko tudi kam dalje. Na Raki n. pr. vidite lepo urejena čebelarstva (Humek, Varšek, Vizlar). Ako pridete pa v Ljubljano, tudi ne zamudite oglasiti se v Marijanišču in pri drugih. Na ta način se boste najbolje poučili in izvežbali. —

Mravlje odpravite zanesljivo le na ta način, da poiščete dotična gnezda v obližju čebelnjaka in jih odkopljete in poparite s kropom ali zalijete s karbolinejem.

Popravek. V članek »Normalni kranjski panj« v 4. letošnji številki se vrnila neljuba pomota. Visokost panja se je namreč določila pomotoma na 17 namesto na 16 cm. Prave mere so torej: 70 × 30 × 16 cm, vse zunaj merjeno.

Mala naznanila.

Prodaj svoje čebelarstvo in sicer: nov čebelnjak za 36 A. Ž. panjev, 25 novih objudjenih in prevešenih A. Ž. panjev in vse čebelarsko orodje.

A. Humek, v Ljubljani, Linhartova ulica 12.

Prodaj: Izmetalnico, kompletno 900 K. — Letošnje roje od 40—60 K, s panjem 10 15 K več; stari 100 K. **A. Vidic, Kamnik.**

Alberti-Žnideršičeve panje

natančno po meri izdelane razpošilja,
izdeluje tudi po vzorcu panje vseh drugih sistemov

Čebelarsko podjetje Viktor Vokač,
Dvor, Kranjsko.